

Bakgrund till utställningsersättningen

Riksförbundet Sveriges Konstföreningar administrerar på uppdrag av Kulturrådet utbetalning av utställningsersättning till konstnärer som ställer ut på konstföreningar anslutna till oss. Frågan om statlig utställningsersättning är en fråga som Riksförbundet Sveriges Konstföreningar varit drivande i sedan riksförbundets bildande på 1970-talet eftersom den gynnar hela bildkonstfältet.

1979 kom Statens kulturråds utredning ”Stöd till Konstutställningsverksamhet” (1979:2). I samband med den tar Riksförbundet Sveriges Konstföreningar tillsammans med Kommunförbundet fram en modell för utställningsersättning för konstnärer som ställer ut i en konstförenings regi. Tillsammans med Konstnärernas Riksorganisation börjar man arbeta för att konstnärer som ställer ut på en konstförening ska få utställningsersättning.

1990 uppvaktar Riksförbundet Sveriges Konstföreningar tillsammans med KRO och Konstfrämjandet kulturminister Bengt Göransson och presenterar sitt förslag till utställningsersättning. I efterföljande budgetproposition 1990/91:100 föreslås en ökning av delposten för medel till organisationer inom bild och formkonstområdet med 3 455 000 kronor ämnade för utställningsersättning.

1991 får Riksförbundet Sveriges Konstföreningar för första gången medel från Kulturrådet till utställningsersättning. Man börjar med ett pilotprojekt där konstföreningar i tre distrikt kan ansöka om ersättning för utställande konstnärer. Kriterier för vilka konstnärer som ska kunna ta del av utställningsersättningen tas fram i samverkan med Konstnärernas Riksorganisation.

1997 bedöms att utfallet av försöket med utställningsersättning är positivt och i prop. 1996/97:3 föreslås att anslaget till utställningsersättning för organisationer inom bild- och formkonstområdet ökas med ytterligare 4 miljoner. Nu öppnar Riksförbundet Sveriges Konstföreningar upp för alla anslutna konstföreningar att söka utställningsersättning.

1999 uppgår anslaget till 3 830 000 kronor (ca 6,2 miljoner kronor i dagens penningvärde).

2004 ökar medlen till utställningsersättning som Riksförbundet Sveriges Konstföreningar tilldelas av Kulturrådet till 4 700 000 kronor (ca 6,9 miljoner kronor i dagens penningvärde).

2009 tar staten genom företrädare från Kulturrådet och Konstnärernas riksorganisation, Svenska Fotografers Förbund och Föreningen Svenska Tecknare fram ett avtal om medverkans- och utställningsersättning till utställande konstnärer, MU-avtalet. Avtalets syfte är att skapa bättre förutsättningar för konstnärer inom bildkonst-, form- och konsthantverksområdet att få betalt för utfört arbete. Avtalet gäller för statliga institutioner men är avsett att vara vägledande för alla utställningsarrangörer som får

offentligt stöd. Riksförbundet Sveriges Konstföreningar följer sedan dess de tariffer för utställningsersättning som finns i MU-avtalet.

2010 beslutar Kulturrådet att utställningsersättningen som Riksförbundet Sveriges Konstföreningar administrerar ska ingå som en del av förbundets verksamhetsstöd.

2021 får Riksförbundet Sveriges Konstföreningar på grund av Covid-19 pandemin 2 000 000 kronor i extra anslag Kulturrådet att använda till både utställnings- och medverkansersättning enligt tarifferna i MU-avtalet. Detta är enda gången förbundet beviljats medel för medverkansersättning till utställande konstnärer.

2024 tog medlen till utställningsersättning slut i april. Kulturrådet äskade om 30 miljoner kronor extra i kommande statsbudget för utställningsersättning till bild- och formområdet men fick inget gehör för det.

2025 tog medlen till utställningsersättning slut i slutet av februari. Kulturrådet äskade om 30 miljoner kronor extra i kommande statsbudget för utställningsersättning till bild- och formområdet men fick inget gehör för det.